

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 lutego 2024 r.

I. Stanowiska stron

1. Pozwem z ***dnia 15 maja 2018 r.*** powód Miasto (...) wniósł o zasądzenie od pozwanego A. T. kwoty 270,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 6 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty. Wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrot kosztów sądowych w wysokości 30,00 zł oraz o zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.
2. W uzasadnieniu powód wskazał, że ***w dniu 22 maja 2017 r. pozwany korzystał z komunikacji miejskiej nie posiadając właściwego/ważnego dokumentu przewozu.*** Powód zobowiązał pozwanego do zapłaty kwoty 266,00 zł tytułem opłaty dodatkowej oraz należności przewozowej w wysokości 4,40 zł. Pozwany jednak nie uregulował zobowiązania (pozew złożony w elektronicznym postępowaniu upominawczym, k. 3-6).
3. Dnia 9 czerwca 2018 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Nakaz zapłaty został doręczony na adres pozwanego wskazany w dowodzie osobistym, tj. ul. (...), (...)-(...) K.. (nakaz zapłaty w EPU, k. 7, potwierdzenie nadania nakazu zapłaty, k. 8-9). Nakaz zapłaty w EPU uznano za doręczony z dniem 3 lipca 2018 r. (zarządzenie w EPU z dnia 10.10.2018 r., k. 10).
4. W dniu 10 października nakazowi zapłaty z dnia 9 czerwca 2018 r. nadano klauzulę wykonalności (postanowienie, k. 11).
5. Pozwany A. T. w ***dnia 24 czerwca 2023 r. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 9 czerwca 2018 r. zaskarżając nakaz zapłaty w całości. Wniósł ponadto o przedłużenie terminy do wniesienia sprzeciwu oraz wskazał, że wydany nakaz zapłaty nigdy nie został mu skutecznie doręczony*** (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 17).
6. Postanowieniami z dnia 6 lipca 2023 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie: uchylił postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty oraz przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (postanowienie, k. 23, k. 28).

II. Fakty ustalone w sprawie

7. W dniu 22 maja 2018 r. A. T. podróżował Metrem Warszawskim w czasie, gdy została przeprowadzana kontrola ważności biletów. A. T. podał do kontroli swój bilet będący imienną Kartą Warszawską, który po sprawdzeniu przez kontrolera w systemie, okazał się przeterminowany. Kontroler dokonał sprawdzenia biletu 11 krotnie, upewniając A. T. o braku ważności biletu.

dowód : przesłuchanie pozwanego A. T., k. 125-125v, historia transakcji za okres od 07.07.2017 do 09.03.2027 r., k. 111-111v

8. Kontroler poinformował A. T. o konieczności uiszczenia opłaty tytułem kary za brak ważnego biletu. W czasie legitymowania za pomocą dowodu osobistego, kontroler spisał adres A. T. znajdujący się w dowodzie osobistym, tj. ul. (...), (...)-(...) K.. **A. T. poinformował kontrolera, że jego aktualny adres zamieszkania to ul. (...) w W..**

dowód : przesłuchanie pozwanego A. T., k. 125, podgląd wezwania nr (...), k. 110

9. Kontroler przyjął jako aktualny adres znajdujący się w dowodzie osobistym, tj. ul. (...), (...)-(...) K.. Następnie pod ten adres zostało doręczone wezwanie do zapłaty kwoty wynikającej z nałożonej kary w związku z poruszaniem się bez

ważnego biletu, jak również pod ten adres Zarząd (...) w W. skierował do A. T. wezwanie do zapłaty kwoty wynikającej z nałożonego mandatu.

dowód : zeznania pozwanego A. T., k. 125-125v,

10. A. T. w poprzednich miesiącach uiszczał opłatę konieczną do przedłużenia biletu miesięcznego Karty Warszawiaka na kolejne 30 – dniowe okresy. W dniu 23 maja 2017 r. (dzień po kontroli) dokonał zakupu biletu i dokonał prawidłowej aktywacji biletu w kasowniku. A. T. nie uiszczył kwoty 270,40 zł tytułem kary za poruszenie się komunikacją bez ważnego biletu w związku z nienadejściem wezwania do zapłaty na prawidłowy adres pod którym zamieszkiwał.

dowód : historia transakcji za okres od 07.07.2017 do 09.03.2027 r., k. 111, zeznania pozwanego A. T., k. 125-125v

11. A. T. o doręczeniu nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym dowiedział się w dniu 24 czerwca 2023 r., po przyjeździe do mieszkania w K. w związku z koniecznością załatwienia spraw urzędowych wynikłych wskutek śmierci matki.

dowód : zeznania A. T., k. 125v

III. Ocena dowodów

12. Sąd oparł fakty ustalone w sprawie na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów (stanowiących dowód bez wydania w tym przedmiocie postanowienia, art. 243² k.p.c.), których prawdziwość i treść nie została zakwestionowana oraz nie budziła wątpliwości Sądu. W dokonywaniu ustaleń Sąd oparł się również na twierdzeniach stron stanowiących okoliczności bezsporne i niezaprzeczone oraz przyznane w rozumieniu art. 229 i 230 k.p.c.

13. Sąd oparł się ponadto na zeznaniach pozwanego – A. T.. W ocenie Sądu jego wypowiedzi były wiarygodne, spójne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Na podstawie zeznań pozwanego ustalono przebieg przeprowadzonej w dniu 22 maja 2017 r. kontroli ważności biletów w Metrze Warszawskim, w wyniku której na A. T. została nałożona kara finansowa w związku z poruszeniem się bez ważnego biletu. Sąd na podstawie art. 235⁽²⁾ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. pominął dowód z przesłuchania świadka – kontrolera biletów ZTM – jako spóźniony, niedający się przeprowadzić – pozwany nie sprecyzował bowiem danych świadka – a ponadto udowodniony zgodnie z twierdzeniami wnioskodawcy.

IV. Ocena prawna

14. W niniejszym postępowaniu podstawę prawną żądania pozwu stanowił art. 33a ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe. Stosownie do treści przywołanego przepisu w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty. Wysokość kwot należności za przewóz oraz opłat dodatkowych określają stosowne uchwały Rady Miasta (...) w sprawie opłat za usługi przewozowe środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...), uchwały w sprawie ustalenia ulg za usługi przewozowe środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) oraz uchwały w sprawie regulaminu przewozu osób i bagażu środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...), obowiązujące w chwili poszczególnych przejazdów pozwanego bez wymaganych dokumentów przewozowych.

15. Zgodnie z uchwałą nr XLVII/1273/2012 Rady (...) z dnia 22 listopada 2012 r. w sprawie regulaminu przewozu osób i bagażu środkami lokalnego transportu zbiorowego w (...) podczas przejazdu pojazdem lub przebywania w strefie biletowej metra pasażer jest obowiązany posiadać ważny bilet lub dokument uprawniający do bezpłatnych przejazdów i na każde żądanie kontrolera biletów przedstawić go do kontroli w sposób umożliwiający weryfikację jego ważności (§ 24 ust. 1). Stosownie do dyspozycji art. 33a ust. 3 i 3a Prawa przewozowego w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona pobierają właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawiają wezwanie do zapłaty.

16. Zgodnie postanowieniami Załącznika nr 1 do uchwały nr LXVI/1807/2013 Rady (...) z dnia 3 października 2013 r. w strefie biletowej cena biletu jednorazowego przesiadkowego uprawniającego do nieograniczonej liczby przejazdów do 75 minut od momentu skasowania biletu albo uprawniającego do przejazdu jednym środkiem transportu do przystanku lub stacji, który obowiązuje jako ostatni na trasie wynosiła kwotę 4,40 zł, natomiast zgodnie z punktem VIII ust. 1 taryfy przewozowej opłata dodatkowa za przejazd bez odpowiedniego dokumentu przewozu stanowiła 38-krotność ceny biletu jednorazowego przesiadkowego normalnego, obowiązującego w strefie pierwszej i strefie drugiej, a więc kwotę 266 złotych (4,40 złotych + 266,00 złotych = 270,40 złotych).

17. Opłata dodatkowa, nakładana na podróżnego jest swego rodzaju karą umowną, przewidzianą w art. 483 k.c. Zgodnie z poglądami judykatury i doktryny - kara umowna przewidziana w art. 483 k.c. stanowi odszkodowanie umowne i jak każde odszkodowanie przysługuje na zasadzie winy, a więc jest ona należna, jeżeli niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło na skutek okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność.

18. Zgodnie z art. 77 ust. 1 Prawa przewozowego, roszczenia dochodzone na podstawie ustawy lub przepisów wydanych w jej wykonaniu **przedawniają się z upływem roku**. Bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.).

19. W niniejszej sprawie pozwany A. T. w dniu 22 maja 2017 roku korzystał z komunikacji miejskiej. Podczas przejazdu nie posiadał jednak ważnego dokumentu przewozowego, tj. biletu. Podczas kontroli biletów, po okazaniu imiennej Karty Warszawianka, okazało się, że bilet jest przeterminowany. Kontroler w celu upewnienia się dokonał jego sprawdzenia w czytniku jedenastokrotnie. Następnie przystępując do legitymowania pasażera, spisując dane z dowodu osobistego – ustalił, że adres znajdujący się w dowodzie osobistym jest aktualnym i rzeczywistym adresem, pod którym A. T. przebywa, tudzież odbiera korespondencje.

20. W ocenie Sądu, powód należycie wykazał, że pozwany A. T. podróżował w dniu 22 maja 2017 r. – w kartotece pozwanego w ZTM w W. wynikało, że poprzedni bilet na 30 – dniowy okres został zakupiony przez pozwanego w dniu 20 kwietnia 2017 r. oraz tego samego dnia prawidłowo aktywowany – toteż okres ważności tego biletu upłynął w dniu 20 maja 2017 r. Kolejny bilet pozwany zakupił dzień po przeprowadzonej kontroli – w dniu 23 maja 2017 r. i aktywował również tego samego dnia. Zostało więc jednoznacznie wykazane przez powoda, że w dniu kontroli 22 maja 2017 r. pozwany A. T. podróżował bez ważnego biletu. w związku z powyższym, Sąd zasądził od pozwanego A. T. na rzecz Miasta (...) kwotę 270,40 zł. Roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu – bowiem powód, w terminie 1 roku od dnia 22 maja 2017 r. złożył przeciwko pozwanemu pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, która to czynność – zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. – przerwała bieg przedawnienia roszczeń.

21. Sąd oddalił powództwo w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 6 czerwca 2018 r. do dnia 23 czerwca 2023 r. w oparciu o przepis z art. 5 k.c., zgodnie z którym nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

22. Sąd wziął pod uwagę, że A. T. wskazywał kontrolerowi biletów, że adresem, pod którym mieszka od lat jest – ul. (...) w W.. Kontroler jednak nie wziął tej informacji pod uwagę. W wyniku tego przeoczenia, wezwanie do zapłaty zostało doręczone pod adres w K., widniejący w dowodzie osobistym i uznane za doręczone. Następnie pod nieprawidłowy adres został doręczony nakaz zapłaty wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym i również uznany za doręczony z dniem 3 lipca 2018 r. W ocenie Sądu, pozwany należycie wykazał, że o wydanym nakazie zapłaty oraz o jego zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności **dowiedział się dopiero w dniu 24 czerwca 2023 r., tj. po przeszło 5 latach od wydania nakazu zapłaty**. Ponadto, A. T. wskutek nienadejścia wezwania do zapłaty kwoty nałożonej przez kontrolera w dniu 22 maja 2017 r. na adres przy ul. (...) w W., nie uiścił należnej kwoty. Natomiast już w dniu 23 maja 2017 r. dokonał przedłużenia ważności biletu na kolejny okres i dokonał prawidłowego aktywowania w kasowniku. Sąd uznał, że pozwany będący dłużnikiem – nie miał obowiązku samodzielnego podejmowania działań prowadzących do dowiedzenia się na jakim etapie są prowadzone przez powoda działania zmierzające do doręczenia

pozwanemu wezwania do zapłaty. Pozwany, nie wiedząc o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu w EPU, mógł trwać w przekonaniu, iż roszczenie powoda przedawniło się. Ponadto, pracownik ZTM – kontroler, nie wziął pod uwagę informacji przekazanych mu przez pasażera dotyczących jego obecnego miejsca zamieszkania. Powszechnie wiadomo, że częstą jest sytuacja, kiedy dane zawarte w dowodzie osobistym nie odzwierciedlają danych rzeczywistych dotyczących osoby. W szczególności rzeczywisty adres zamieszkania dość często różni się od adresu zameldowania/adresu wskazanego w dowodzie osobistym. Obowiązek prawidłowego doręczenia nakazu zapłaty pozwanemu oraz kontrolowania należytego przebiegu postępowania ciąży na powodzie. W ocenie Sądu, zasądzenie od pozwanego A. T. odsetek za okres wskazany w pozwie byłoby nadużyciem prawa podmiotowego w związku z okolicznością, że pozwany nie miał przez wiele lat świadomości o toczącym się przeciwko niemu elektronicznym postępowaniu upominawczym, a doręczone na nieprawidłowy adres wezwanie do zapłaty, a następnie nakaz zapłaty wydany w EPU skutecznie uniemożliwiły pozwanemu możliwości zajęcia stanowiska w sprawie oraz podjęcia obrony swoich praw.

V. Koszty procesu

23. O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c, zasądzając od pozwanego – jako strony w całości przegrywającej proces – na rzecz powoda wszelkie poniesione przez niego koszty w procesie. Koszty poniesione przez powoda wynosiły 120 zł, na którą składały się: kwota 120 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego (§ 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. z 2023 r., poz. 1935) oraz kwota 30 zł tytułem opłaty od pozwu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

ASR Agnieszka Piwała

(...)